

Кіровоградська область
Місто Кіровоград ім. К. Д. Гусаків
№ 62

Пролетарі всіх-країн, єднайтеся!

Спецвипуск

МОСКОВСЬКИЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

ДУМАЄМО · БОРЕМОСЯ · ЖИВЕМО

Виходить з 5 грудня 1939 р. Четвер, 23 травня 1985 року № 62 (3569). Ціна 2 коп.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- ЯК МОЛОДІ ГОТУЄТЬСЯ ДО XII ВСЕСВІТНЬОГО ФЕСТИВАЛЮ МОЛОДІ І СТУДЕНТІВ У МОСКВІ
- БОРОТЬБА НЕ ВТИХАЄ. ПЛАНЕТА «МК»
- ...ВІН НЕ ДУМАВ, ЩО СТАНЕ ВІЙСЬКОВИМ (НАРИС ПРО ЖИТТЯ І ПОДВИГ НА ЗЕМЛІ ЦРА)
- ПРО ЧАС І ПРО СЕБЕ (ВІДПОВІДІ НА АНКЕТУ «МК»)
- ЛЮДИ — НЕ МАНЕКЕНИ. ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕД СУСПІЛЬСТВОМ ЗА СВОЇ СЛОВА І ВЧИНКИ
- ГРАЙ, БАНДУ РОІ

РУКУ, РОВЕСНИКУ!

ШИРО КАЖУЧИ...

(Кіровоград очима зарубіжного студента КІСМу)

РАЗНАДЗТУВУ ФІЛІБЕРТ, голова земляцтва Демократичної Республіки Мадагаскар: Основне, що я надбав під час навчання в Радянському Со-

юзі — почуття колективізму, згуртованості. Чи навчився б я деінде так почуватись рівним і серед робітників, і серед інтелігенції, як у Кіровограді?

Відрядно, що цей мій висновок поповнювався протягом тих поїздок в інші міста СРСР, які мені пощастило здійснити. Незабутні враження залишили в мене участь у святкуванні 1 Травня та 40-річчя Великої Перемоги.

Як і кожен кіровоградець, радію змінам в обличчі міста, радію за людей — зростання їх свідо-

мості та культури. Горджуся за радянську людину і гордий, що знайомий з багатьма справжніми громадянами. Користуючись нагодою, особливо теплі слова адресую доценту кафедри опору матеріалів і. М. Сторожевському, який сам є уособленням справжнього радянського характеру, і вчить цьому й нас, студентів.

ЧЕСТЬ, СТОЛИЦЕ!

— Доброго вечора, шановні глядачі! По-знайомтесь, будь ласка, із спеціальною програмою з Катовіц.

Того вечора біля телевізійних приймачів зібралися заздалегідь попереджені сотні й сотні бажаючих вкотре перевірити свої знання з історії та сучасності Країни Рад, узявши участь у телеконкурсі про СРСР, присвяченому 67-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. Усією сім'єю оточили телевізора й Пущевичі — тато Януш з матюю Ядвігою, статечний Павел, а також малюки — ледве трирічний Петрусь та півторарічна Мариса (їй теж дозволено час від часу поспостерігати за рухомими образами на екрані). Власне, потенційними учасниками турніру, як і дотоді, були татусь зі старшим сином — майже семирічним Павлом. У «хлопців» уже був досвід не першої подібної телегри. Однак про все по черзі.

Скажіть, чи кожен з нас може ніби між іншим похвалитись, що за шість останніх років побував у півднюжні європейських країн? І що зробив це з найменшими затратами?

Павел цілком свідомий своєї ролі. Звичайно, грали-то вони з татусем удвох, але ж і перемогли разом! Поїздки до всіх тих країн — це результати перемог саме у конкурсах, присвячених і тій же Угорській Народній Республіці, і Німецькій Демократичній Республіці, й Чехословацькій Соціалістичній Республіці та інших. Перелік цей триватиме бо (так жартують тато з сином) Павлу ще тільки сім, усе попереду...

Знайомство мове з родиною Пущевичів тривало далеко не перший рік. Зав'язалося і до недавня проходило лиш в епістолярному плані. Поштовою свого часу була їх реакція на, у свою чергу мою участь в якомусь із конкурсів, що проводив журнал «Пішлязнь» (це орган польсько-радянської дружби) серед книголюбів. Відгукнувшись усією сім'єю, писали про інтерес до всього про Радянський Союз, його народ та значаїв. Ясна річ, листування відкривало більш можливості для глибшого ознайомлення з цими питаннями.

Повідомили Пущевичі мене й про участь у тому, оголошеному минулого року, конкурсі про СРСР. Здається, про результати я хвилювався не менше самих учасників. Знав, що Януш чудово орієнтується в багатьох питаннях. Більше того — було відомо, що вдома в них, у Бельсько-Бялій (Катовіцьке воеводство), у невеличкому помешканні численні полиці відведені для книг, буклетів, проспектів, карт зі схемами, звичайних та фотоальбомів, присвячених нашій країні. Причому багато з тих

же фотоальбомів власноручно виготовив Пущевич-старший. І, крім того, оптимізм вселяло те, що Радянський Союз відомий їм вже і візуально — принаймні, перемога в попередніх конкурсах, про Білорусію, зокрема, свого часу дозволила «енциклопедистам» відвідати Мінськ та Москву.

Цього разу змагання ж набагато відрізнялося й ускладнювалося тим, що конкурсний екран пропонував учасникам питання, пов'язані не тільки з історією міст, життям відомих людей тощо. Червоною ниткою тут проходили теми 40-річчя Великої Перемоги та XII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів. Пропонувалося дати відповідь на питання, що стосувалися тих чи інших подій другої світової, а також історії, традицій минулих форумів молоді та підготовки до наступного XII Всесвітнього. Зайве казати — завдання не з легких. На допомогу призвано і пам'ять, і численні довідкові джерела.

А в день підбиття підсумків конкурсу-вікторини вболівати за Пущевичів прийшли до них навіть сусіди. Напруга росла з наближенням до головних нагород — організатори починали із заохочувальних призів, — книг, альбомів, фестивалейних сувенірів тощо. Та ось після паузи ведучий повідомив про розіграш головної нагороди — поїздки до СРСР. Настала тиша біля телевізора. «Павел Пущевич з Бельсько-Бялей отримує найвищу нагороду. Вітаємо!» — урочисто прозвучало з телепрямача.

Так, цим разом тандем учасників з третього будинку по вулиці Олімпійській розпався: пальмою першості вручено Пущевичу-молодшому.

А навесні була наша зустріч у столиці. Під час зустрічі про все те, чого я бачити й пережити не міг, Пущевичі розповіли. А на власні очі я спостерігав їх радість від чергової можливості побувати у передсвятковій Москві, пройтися такими знайомими вже проспектами й площами, зануритись у ту своєрідну атмосферу очікування великого молодіжного свята, що сповнила плакатами, виставками, зустрічами, розмовами місто. Позаду вже було відвідання Ленінграда, а попереду переможців ще чекав весняний Мінськ.

Безпосередньо на фестивалі вони не будуть. Однак бадьорості додає те, що Москва залишиться в їхніх серцях. Усі вісім липневих і серпневих днів Телевізія Польська вкотре наблизить столицю Країни Рад до невеликого містечка на півдні Польщі. І тому вже тепер одні з наших численних друзів кажуть: «Честь, столице! Вітай, Святый!» — «Привіт, столице! Здрастуй, Всесвітній!».

І. КУЦЕНКО.

Москва — Кіровоград.

Торік ця бригада стала переможцем соціалістичного змагання серед КМК Кіровоградського заводу радіовиробів. Колектив виступив ініціатором змагання за право називатися бригадою імені XII Всесвітнього фестивалю, яке нині широко розгорнулося на підприємстві. Слідом за бригадою П. Сарабіна тонарі перерахували до фонду фестивалю свій денний заробіток.

На знімку: бригада токарів цеху № 17 заводу радіовиробів (зліва направо): В. ШАПУВАЛ, П. САРАБИН, В. ОСАДЧИЙ, О. АБРАМЕНКО.

Фото В. ГРИБА.

Нещодавно у нашій восьмирічці було оголошено конкурс на кращі вироби, зроблені своїми руками. Всі учні схвально сприйняли цю пропозицію і завзято взялися за роботу: в позаурочний час та на уроках праці вишивали, випалювали, клеїли, будували, шили, майстрували. Це був напружений період творчих пошуків і знахідок. Щоправда, траплялися і розчарування, без яких теж не буває.

У НАС НА ЯРМАРКУ

І ось настав довгожданий день, коли у школі було влаштовано виставку продаж виробів юних умільців. Напередодні кожен клас колективно оцінив свої поробки.

По закінченні уроків розпочався ярмарок-продаж іграшок та сувенірів. У коридорі на столах лежали вироби з соломи, паперу, тканини, дерева та інших придатних для майстрування матеріалів. Поряд з покупцями-учнями були вчителі, батьки, гості нашого коледжу імені Терлецького, голова сільради Раїса Петрівна Цимбарович. Вони з великою охотою купували саморобну продукцію. На столах не лишилося жодного виробу, не було випадків уцінення товару. Дехто з малюнків, мало не до сліз, жалкував, що не вистачило їм тієї чи іншої іграшки.

Усього було продано учнівських товарів на 38 карбованців 60 копійок. Усі гроші ми перерахували у Фонд фестивалю.

Валя ФІРЯЄВА,
учениця 4 класу
Тернівської восьмирічної школи.
Добровеличківський район.

«Я ТАК ВВАЖАЮ...»

У минулому спецвипуску «Думаємо, боремося, живемо» ми пропонували нашим читачам анкету «Суспільство і ти». До редакції надійшли листи.

«Сучасна молода людина повинна не просто віддавати свій час якимось захопленням — вона повинна активно втручатися у життя суспільства, робити і свій внесок в громадські справи... Я працюю на виробничому об'єднанні «Друкмаш» в КМК. Мені 17 років... Робота подобається. Свою спеціальність лаборанта-механіка швидко освоїв завдяки допомозі колективу», — так, наприклад, написав до редакції кіровоградець Ю. Стрельцов. Його відповіді на шість запитань анкети «Суспільство і ти» ми подаємо нижче разом з відповідями інших наших читачів.

ЗАПИТАННЯ: Якою, на твою думку, має бути людина майбутнього?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: Вона об'єднуватиме в собі кращі риси минулих поколінь. Вона буде знаючою, добре розвинутою фізично й розумово і — головне — чуйною, завжди готовою допомогти іншим; це буде людина колективу, яка не уявляє свого життя без суспільства, без творчості заради нього.

Жанна ТЕРЕЩЕНКО (десятикласниця, м. Олександрія): Людина майбутнього це людина, яка любить свою роботу, всі знання, всю душу вкладає у неї. Вона розуміє мистецтво, любить музику. Вона — добрий друг і в скрутну хвилину завжди допоможе.

ФАРМАЦЕВТ З ДОЛІНСЬКОГО РАЙОНУ, 18 РОКІВ (прізвища та імені автор не вказав): Людина майбутнього перш за все — патріот своєї Батьківщини, людина праці, яка має комуністичні переконання і принципово дотримується їх.

ЗАПИТАННЯ: Чи є серед людей, що тебе оточують, серед твоїх ровесників такі, яких хотілося б наслідувати. Якщо так, то чому?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: Довкола мене таких людей багато. В основному вони трохи старші від мене. У свого наставника Ольги Ковалюк я вчуся наполегливості у досягненні поставленої мети, уміння спілкуватися з людьми. Завдяки комсомолу Тані Снявській маю доручення, яке мені до душі. У багатьох людей, що працюють поряд, я намагаюся учитися.

Ж. ТЕРЕЩЕНКО: Це моя подруга Олена. Вона

дуже добре вчиться, допомагає іншим, у неї веселий характер, і взагалі — я хочу бути схожою на неї.

ФАРМАЦЕВТ: Так. Чому? Тому що коли людина вміє трудитися, це завжди красиво. І гідно наслідування.

ЗАПИТАННЯ: Що значить в твоєму житті і в житті твоїх ровесників труд — необхідність? Задоволення? Потреба?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: Я вважаю — не можна працювати заради грошей. Труд повинен приносити задоволення. Він виховує людину, організовує її. Я переконаний, що нині, в епоху розвинутого соціалізму, прагнучи до ідеалів комунізму, ми повинні формувати у собі усвідомлену потребу до комуністичної праці на благо суспільства.

Ж. ТЕРЕЩЕНКО: Для мене труд є потребою. Адже нема нічого гіршого за нудьгу. Я люблю в'язати, шити, прибирати в кімнатах, а особливо люблю влітку поратися на городі й колоти дрова в селі у бабусі.

ФАРМАЦЕВТ: Для мене труд буває і потребою, і необхідністю.

ЗАПИТАННЯ: Чи завжди ти дієш відповідно своїм переконанням? Як ставишся до різних компромісів?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: В різних ситуаціях я намагаюся об'єктивно глянути на речі й вирішувати не одразу, а подумавши. Коли я повністю впевнений у правильності своїх переконань, то відстоюю їх. До компромісів ставлюся неоднозначно: інколи вони допомагають у вирішенні тих чи інших питань. Але

бувають ситуації, коли поступатися не можна.

Ж. ТЕРЕЩЕНКО: Відверто кажучи, не завжди. Буває, що змовчу, коли треба сказати рішуче слово — наприклад, з приводу нелицарського ставлення деяких хлопців з нашого класу до дівчат...

ФАРМАЦЕВТ: Не завжди мені вдається чинити відповідно до переконань — такий маю характер. Але намагаюсь...

ЗАПИТАННЯ: Які риси людського характеру відносиш до недоліків, що

ЗАПИТАННЯ: Активна життєва позиція — як ти її розумієш? Як оцінюєш особисту позицію в суспільстві?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: Активна життєва позиція — це непримиренність до недоліків, позиція не обережного спостерігача, а безпосереднього учасника. Людина з такою життєвою позицією не відмовляється од громадських доручень, творчо ставиться до них, доводить справу до кінця, не чекає, щоб хтось її підганяв, нагадував про не зроблене.

Ж. ТЕРЕЩЕНКО: Таку позицію займає людина, якій не байдуже до інших. І що б вона не робила — чи організовувала вечори відпочинку, чи брала участь у вікторинах, чи допомагала

Я так вважаю...

Фотохроніка ТАРС.

можна вибачити, а які вважаєш зовсім недопустимими?

Ю. СТРЕЛЬЦОВ: Найгірше: брехливість, жадібність, боягузтво, підлість, мішанські уподобання... Бути їм чи не бути — залежить од людини. Але вибачити їх, по-моєму, не можна.

Ж. ТЕРЕЩЕНКО: Не люблю людей, які по-хамському ставляться до інших. Ця риса характеру недопустима. Є в деяких людей і така погана звичка: довго розмовляти, плетучи різні дурниці і відриваючи інших від потрібних справ.

ФАРМАЦЕВТ: Недопустимі лінь, зрадництво, нахабство, а вибачити можна неувважність...

товаришам розібратися у чомусь, чи просто добре вчилася чи працювала на виробництві — головне: робити це від душі.

ФАРМАЦЕВТ: Я думаю, що активна життєва позиція — це заперечення способу життя за принципом «Моя хата скраю, а нічого не знаю».

ПІСЛЯСЛОВО РЕДАКЦІЇ: Щиро дякуємо нашим читачам (і тим, чий відповіді ми опублікували, і всім, хто надіслав листи до редакції) за участь у анкетуванні. Чекаємо од вас, юні наші друзі, нових листів із відповідями на уже задані запитання та з новими запитаннями, які б ви хотіли задати через газету своїм ровесникам. Не забувайте, що тема нашої розмови — «Суспільство і ти».

НАД ліжком, застеленим білим простирадлом, висять фотокартки. Ось Алла, дружина Бориса, всміхається біля дому. А ось маленька Інночка тягне рученята до батька. На тумбочці біля ліжка — портрет командира, його кашкет.

Тихо у кімнаті. Мовчки палять товариші капітана Ковальова, прагнучи з димом проковтнути гіркий комок, який підступив до горла. Не в'яжеться у їхній свідомості, образ Бориса зі словом «був». Здається зараз він відкрив двері і — прощавай тиша! Обов'язково вигадас щось таке, від чого у всіх підніметься настрій, яким би пригніченим він не був.

Прапорщик Віктор Строганов пригадує, як під час одного з перших навчальних сходжень у гори, тоді, коли від палючого сонця тріскалася земля, він ледве дочекався привалу. Піт застеляв очі. Здавалося, що не станом сил не те що продовжувати підйом, а й просто підвестися на ноги. Раптом до нього підійшов Борис.

— Запалити хочеш?

Віктор здивовано глянув на командира. Тут не те що палити, а й дихати не хочеться. У Бориса по скроні стікає піт. Йому теж важко.

— Давай запалимо, — підтримав Віктор жарт.

— Тільки за сигаретами треба униз сходити. Ти ж молодший — збігай. А я тебе тут почекаю.

Друзі сміються і втома відступає.

АЯКОСЬ було не до жартів. Півтори сотні душманів оточили у горах групу радянських десантників. Борис Ковальов зміг правильно оцінити обстановку. Будь-що він вирішив відтягнути час до темряви і вивести групу з оточення під прикриттям ночі. Капітан Ковальов час від

часу поглядав туди, де заходило сонце. Швидко темніє у горах.

Душмани розгадали мавєвр десантників, але було вже пізно. На гори опустилася ніч.

— Радянські, здавайтеся! — заволоало з мегафона. — Ми вб'ємо тільки комуністів і командирів. Усі інші житимуть!

Даремно луна вторила у горах. Десантники немов розтанули серед скель. І тоді душмани відкрили вогонь. Група капітана Ковальова була розділена на дві частини. В одній опинилися Борис, старший лейтенант Ян Кушкіс і рядовий Євген Калягін — радист. Бандити вирішили спочатку знищити більшу частину групи, а вже потім тих, хто залишився. Борис був упевнений, що його товариші, які опинилися в оточенні, зможуть дати відсіч бандитам, однак він знав і те, що боєприпасів у них мало. На кож-

ного командир спеціальному кореспондентові газети «Красная Звезда» В. Возовикову. Пізніше, коли уже Бориса не стало, Володимир Степанович написав батькам капітана Ковальова про свою останню зустріч з ним. Написав він і про те, як пітав Бориса і його товаришів із державними нагородами. Орден Червоної Зірки був першою бойовою нагородою Бориса.

«Низький уклін вам за сина від себе і від усіх, хто ділив дружбу з цією безстрашною людиною», — написав В. Возовиков у кінці свого листа.

ЗНОВУ переглядаю матеріали, зібрані для нарисів. Ось фрагменти бесід з батьками Бориса — Ліною Іванівною та Олександром Сергійовичем. Ось запис розмови з другим капітаном Ковальова Віктором Строгановим, з Аллою, двадцятидворічною вдовою Бориса.

— ...Ми виховували сина добрим і чесним, вважачи ці риси найголовнішими цінностями людини... Тільки тепер ми познайомилися з хлопцями, з якими служив Боря. Вони хороші люди. Не забувають про нас: і навідується, і пишуть, і дзвонять. Ось одержали листа від Яна Кушкіса. Він

ного радянського десантника прихотилося по півтора десятка озброєних до зубів душманів.

Пекельну чорноту ночі рвали спалахи автоматних черг, гриміли розриви гранат.

Капітан Ковальов вирішив атакувати душманів з тилу.

Як пройшли воєни у темряві по кам'яній крутизні у десяти кроках від душманських заслонів, цього воїни і самі потім не могли пояснити.

Страшною була та атака, у яку піднялися троє наших воїнів проти доброї сотні душманів, які залишилися живими. Вони йшли у повний зріст, поливаючи бандитів вогнем з автоматів і закидаючи гранатами.

Не відразу зрозумівши, у чому справа, бандити кинулися тікати, але, розібравшись, знову зробили спробу атакувати. Однак їм довелося відступити, залишаючи на схилах вбитих і зброю.

Зхарактеристики капітана Ковальова:

«Людина безстрашна, розумний, впевнений командир, який вміє тримати в руках і себе, і інших. Сміливістю не бравує, але у небезпеці не здригнеться, за товариша піде і у вогонь, і у воду. І будь-яке завдання виконає, як треба».

Таку характеристику Бориса дав

пише, що там, в Афганістані, вони пам'ятають Бориса. Тепер ми чекаємо листів від товаришів сина, як від нього самого. Хвилюємося за цих хлопців, як за синів. Адже Боря був у нас єдиний...

— ...Тоді, у червні, Борис з Яном і Женею врятували нам життя. Адже тоді з оточення ми вийшли без втрат.

— ...Боря життя любив так, що тієї любові на три життя вистачило б. Я все не можу повірити, що його немає. Такі, як Боря, мусять жити.

Кажуть, що людина живе, доки її пам'ятають. На Кіровоградському виробничому об'єднанні по сівалках «Червона зірка» серед членів кращої на підприємстві комсомольської молодіжної бригади, яку очолює Олексій Попов, значиться ім'я Бориса Ковальова. Щомісяця його заробітну плату перераховують до Радянського фонду миру.

У Кіровоградській школі № 6, яку Борис закінчив у 1971 році, учні дізнаються про життя і подвиг капітана Ковальова.

Пишаються ним студенти і викладачі Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, у якому він вчився.

НЕ ДУМАВ Борис, що стане військовим, хоча й виріс у сім'ї офіцера. Жив з батьками у далеких гарні-

зонах. Хлоп'ям бігав до солдат, щоб ті полагодили йому поламану іграшку. Коли вдавалося, він із задоволенням пірнав у локи бойових машин. Борю виуджували і відправляли додому. Він приходив замурзаний, із сяючими оченятами і весело розповідав матері про свої пригоди.

У той час нічого особливого в житті Бориса не було. Тільки, мабуть, частіше від своїх однолітків хлопчик бачив турботливі очі матері, коли батько по тривозі підіймався і надовго йшов з дому.

І Борис, який обрав було для себе спеціальність інженера-машинобудівника, якось сказав батькові:

— Я вирішив стати військовим.

— Ти все добре продумав?

— Так.

Спочатку було важко. Служба забирала весь вільний час. Довелося відкинути захоплення музикою, улюблені книжки. Їх змінили нескінченні навчання, тренування. Борис приходив додому втомлений. Але коли назустріч батькові вибігала маленька донечка, обличчя його змінювалося. Втомився й не було.

ГАЗЕТНІ публікації, фотокартки, розповіді близьких і друзів про Бориса Ковальова — все це допомагало створити в уяві образ людини, закоханої у життя. Людини, яка любить, і яку люблять.

Чим більше я дізнавалася про Бориса, тим невідступнішою ставала думка про те, що з цією людиною я була знайома багато років. Спробувала знайти пояснення тому і знайшла: про таких людей, як він, ми знаємо, вивчаючи історію нашого народу.

Вихований Комуністичною партією і комсомолом, капітан Ковальов, виконуючи свій інтернаціональний обов'язок у складі обмеженого контингенту радянських військ у Афганістані, виконав його до кінця.

Скільки радянських людей віддали своє життя, звільнюючи не тільки нашу країну, а й країни Західної Європи від фашистських полчищ. Но про себе думав радянський солдат, виносячи з-під обстрілу німецьке дитя.

Майже сорок років стоїть у Берліні пам'ятник радянському солдату, який виконав інтернаціональний обов'язок перед усім людством.

Переїнявши естафету батьків, з честю несуть звання радянського воїна молоді хлопці, які виконують свій інтернаціональний обов'язок у Афганістані, допомагаючи молодій демократичній республіці будувати нове життя.

Загинув капітан Ковальов при виконанні службових обов'язків. Високо оцінила Батьківщина подвиг свого сина, посмертно нагородивши його орденом Бойового Червоного Прапора. Його ім'я занесено до Книги Пошани частини, у якій він служив.

А у шкільних творах на тему «Мій улюблений герой» хлопчики писали: «Я хочу бути, як Борис Ковальов». Тобто справжньою людиною.

О. АНОХІНА,

спецкор «Молодого комунара», м. Кіровоград.

Село моє рідне

Злинка — моє рідне село, велике й красиве. Особливо гарне воно навесні і влітку, коли по-топав в білосніжному цвітінні садків і коли плыве над ним запах квітучої акації. Люблю я своє село, і мені здається, що ніде нема такої краси і таких добрих людей, як у нас. Хороше тут. А ми чудово у полі, коли рожева зоря осяває безкрає море хлібів! Як я любила блукати в степу, милуватися його красою... Куди тільки не заводили мене цюльові стежки! Та несподівано обірвалися. Багата хвороба принизила мене до ліжка, тіло не погасило в моєму серці любові до життя, до рідної землі, до людей. Радію за ровесників, які на завжди пов'язали свою долю з роботою на землі. Є серед них інженери, агрономи, тваринники, механізатори, ланковці. Сумлінно трудяться в рідному колгоспі «Перше травня» друзі моєї дитинства Леонід Каплунов, Микола Митченко, Василь Дмитрієв, Раїса Соболева та інші.

Виросли й знайшли своє справжнє покликання і мої брати — Іван та Микола. Іван працює в рідному колгоспі, а Микола — в Добровеличківському районі. Обидва закінчили сільське профтехучилище, стали механізаторами, обидва закохані в техніку, в неосіяні степові простори.

Невпізнанно змінилося обличчя рідної Злинки за останні півтора десятиліття. Виросли нові добротні будинки, зведени руками невтомних трударів. Є в селі будинки культури, три клуби, дві бібліотеки, магазини, дві середні школи, дитсадок. Свято шанують мої односельчани пам'ять про тих, кому не судилося дожити до світлого Дня Перемоги.

Я щаслива, що народилася під мирним чистим небом, що живу на цій оновленій отчий землі, радіючи кожному дню, кожній його хвилині. Дивлюся у ласе небо, всміхаюся до сонця і відчуваю, як радіє, світує душа. І хочеться подякувати всім — і радянським воїнам-визволителям, які зберегли нам вільну землю, особливо.

О. СТЕПАНЕНКО,
член районного піт-об'єднання «Степова криниця».

с. Злинка Малови-киського району.

З чого починається активність

Руїни, уламки будинків, відчайдушні бої за кожен квартал на підступах до рейхстагу, вогонь і смерть на самому порозі Перемоги, і, нарешті, Червоний прапор над Берліном. Лейтенант Княжко, Зиков, зовсім юний, ще не обстріляний Ушатников, комбат Гра-натуров, солдат Меженін...

Подвиг героїв роману Юрія Бондарева «Берег» залишив у серцях слухачів школи суспільно-політичних знань по вивченню курсу «Основи комуністичної моралі», що діє при Новоукраїнській центральній районній лікарні, глибокий слід. Своїми роздумами щодо змісту життя людини на землі поділилися комсомольці на одному із занять, що відбулося у формі читачької конференції. Тоді ж вирішили всі прочитати і обговорити ще один твір письменника — «Вибір».

Це лише один штрих з тієї великої додаткової роботи, яку здійснили комсомольці школи протягом навчального року, щоб глибше освоїти програму курсу, розширити свій кругозір.

І ось у травні — підсум-

кове заняття. Пропагандист привітала слухачів з закінченням навчального року. Для Людмили Іванівни Мураховської він був першим у її житті. Адже пропагандистом вона працює лише рік.

Першою на заліку на питання «Розвинутий соціалізм як необхідний історично-тривалий етап на шляху до комунізму» відповіла медична сестра Рита Мойченко. Зміст його розкрила вона повністю — відчувається, що готувалася до підсумкового заняття сумлінно.

Успішно склали залік і її подруги Галина Спинул, Наталя Мороз, Людмила Дудник та інші.

Всі комсомольці, слухачі школи беруть активну участь в громадському житті колективу, постійно підвищують свій фаховий рівень. А Наталя Мороз, Валентина Даниличенко та Тетяна Боговик стали переможцями конкурсу «Кращий за професією».

А. ГАРАС.

На знімку: пропагандист Л. І. МУРАХОВСЬКА (справа) і слухачі після успішного складання заліку. Фото О. МІРОШНИЧЕНКА.

ВИГНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ МИРУ

У квітні 1983 року поблизу будівлі парламенту Канади активісти антивоєнного руху розбили «табір миру». Невеличкий жовтогарячий намет, поставлений на газоні, символізував прагнення рядових канадців до миру.

Два роки вдень і вночі, і в спеку, і в лютий мороз несли вахту мешканці «табору». Склад намету мінявся, кількість людей, які знаходилися у ньому, варіювався від трьох до семи чоловік. Влітку з'явилися і інші намети — менші. Але постійно лишалася рішучість борців за мир.

Я пам'ятаю свою першу зустріч з керівником «табору миру» у лютому нинішнього року. Абі Вейсфілд розповів про мету, яку переслідують канадські борці за мир: «Ми не хочемо, щоб Канада брала участь у військових підготовках, які ведуть Сполучені Штати. Ми добиваємося, щоб вона стала зоною, вільною від ядерної зброї, і протестуємо проти випробувань американських крилатих ракет на нашій території».

Жовтогарячий намет, який є лише маленькою часточкою антивоєнного руху у країні, став символом стійкості і непереможності того руху, совістю канадців.

Тоді, морозним лютевим

днем, Абі сказав мені: «Ми будемо боротися за мир до кінця. Підуть інші. Ми висловлюємо спільний настрій усіх канадців».

Але днями власті прийняли рішення прибрати палатку з площі перед парламентом. Рано вранці поліція розгромила «табір миру» і розігнала його мешканців. А двох з них — Абі Вейсфілда та Івона Дюбе — заарештувала. Операція була проведена протягом якихось 20—30 хвилин.

Абі та Івону пред'явлене звинувачення... у порушенні кордонів власності. Територія, на якій був розкинутий намет, буцім-то належить департаменту і займати її не можна. Вибірчий законодавчий орган народу виганяє представників народу з своєї території!

Коли Вейсфілда і Дюбе звільнили, вони відразу ж повернулися до будівлі парламенту з твердим наміром продовжувати боротьбу. «Роз'яснювальну роботу можна вести і без палатки, нам потрібен лише стіл для наших брошур та два стільці. А ночувати будемо прямо на траві, на щастя, не так вже й холодно», — заявили вони журналістам, які зібралися.

Ігор ДОРОФЕВ,
журналіст АПН.

«Допомога» для агресора

ВАШІНГТОН. Президент Р. Рейган звернувся в конгрес США з офіційним запитом про виділення 1,5 млрд. доларів у вигляді надзвичайної економічної допомоги Ізраїлю.

Як відзначається у повідомленні Білого дому, ця сума, що має бути надана на додаток до вже затверджених асигнувань, необхідна для подання допомоги Ізраїлю в подоланні економічних труднощів, які він переживає. Білий дім не став, однак, згадувати те, що вони зумовлені насамперед безперервним нарощуванням Тель-Авівом свого агресивного потенціалу з метою здійснення загарбницьких операцій проти сусідніх арабських держав. Запит президента — не

більш як формальність, оскільки за день до того сенат конгресу проголосував за виділення головному стратегічному партнеру США на Близькому Сході півтора млрд. доларів у вигляді надзвичайної допомоги. Не очікується ніяких «сюрпризів» і в палаті представників.

Рейган також запросив конгрес про виділення Ізраїлю 1,2 млрд. доларів за бюджетом на 1986 фінансовий рік для «задоволення короткострокових потреб в іноземній валюті».

На знімку: учасники антивоєнної маніфестації у Парижі. З бойовим прапором французького Оперу в колоні демонстрантів ветеран війни, який боровся проти фашизму, Жан Діс.

Телефото В. СНЕГОВСЬКОГО.
ТАРС.

Про «Свободу для вовка»

і джинсовий прапор

Ескаляція підіривних дій проти Радянського Союзу, зростаюча ставка імперіалістичних кіл на буржуазний націоналізм посилює попит на різноманітних зрадників і відщепенців — від гітлерівських недобитків до жалюгідної іменитості так званих «дисидентів», а точніше, — карних злочинців. В умовах посилення ідеологічних диверсій проти нашої країни і перетворення буржуазного націоналізму на одну з головних ставок імперіалістичних спецслужб питання патріотичного й інтернаціонального виховання молоді набуває особливої актуальності. Одним із засобів виконання цього важливого завдання є викриття підступів імперіалістичної реакції та її найманців проти реального соціалізму.

В науково-популярній книзі О. Картунова «Пастка для молоді» (К.: Політвидав України, 1982) з марксистсько-ленінських позицій викриваються підступні намагання буржуазно-націоналістичних центрів за кордоном отруїти свідомість молоді українського походження у країнах Заходу чадом людоненавистницької ідеології, залучити її до участі в антирадянських акціях. В розділі «Найманці фашизму» розповідається про діяльність так званих шікл «українознавства», створених у США. Протягом 70-х років верхівка реакційної еміграції почала ширше застосовувати інший спосіб обробки молоді — курси «українознавства», але, незважаючи на зростання інтересу молоді до духовних надбань українського народу, вони не користуються у неї попу-

лярністю. На численних прикладах автор книги показує провал ідеологічних диверсій проти молодого покоління СРСР.

Проблемам участі молоді зарубіжних країн у класовій боротьбі присвячена книга С. Гурвича, В. Полінова, С. Руденка «Під прицілом молоді» (К.: Молодь, 1983). Вона продовжує тематику таких видань, як «Револьюційний процес і молоді країн капіталізму» Ю. Булатецького (К.: Молодь, 1980) та «Свобода для вовка» (К.: Молодь, 1980) А. Москаленка. В книзі «Під прицілом молоді» авторський колектив дає аналіз буржуазних диверсій і стратегії духовного завоювання. Ідейного роззброєння молоді Заходу.

Матеріали подані в книзі під такими розділами: «В кривому дзеркалі телекрану», «Долар на Олімпі», «Під джинсовим прапором» та інші. В розділі «Під джинсовим прапором» подана коротка історія паників, японських «босодзукі» (послідовників американських «ангелів із пекла»), які повністю ігнорують правила дорожнього руху, часто влаштовують побійки, що супроводжуються людськими жертвами.

Названі книги можуть стати у пригоді не лише комсомольському, пропагандистському активу. Вони розраховані на найширше коло молодих читачів.

Т. НЕДАШКІВСЬКА,
завідуюча довідково-інформаційним відділом обласної наукової бібліотеки імені Н. К. Крупської.

ЛЮДИ — НЕ МАНЕКЕНИ

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ОЛЕГОВІ П.

Тобі ще немає шістнадцяти. Ти ще неповнолітній. Але вже й не дитина. І тому, пишучи тобі цього листа, я не збираюся тебе повчати. Просто хочу разом з тобою поміркувати над смислом і змістом людського життя взагалі і твого — зокрема. Поговорити про цінності справжні й уявні, фальшиві. Але, звертаючись до тебе, я звертаюся й до інших твоїх ровесників, — тих, для кого теж настав час серйозно задуматися над цим. Тому наша розмова відбувається ніби прилюдно, через газету.

Рік тому ти закінчив вісім класів в одній із шкіл обласного центру. Яким ти став на порозі самостійного, дорослого життя? Чого ти навчився, що збагнув, які орієнтири в житті обрав? Що ти зробив для того, аби увійти в дорослість підготовленим до неї?

Справа навіть не в тому, що у свідоцтві про закінчення восьми класів у тебе одні трійки — навіть із фізкультури, хоча, як переконували мене усі твої друзі і як свідчить шкільна характеристика, ти «завжди захоплювався спортом». Гірше те, що ти вже в школі при звичаєшся працювати в неповну силу, або, за свідченням тієї ж характеристики, «не в силу своїх можливостей». А до тих, хто, на твою думку, займався «зубрінням», ти навчився вказувати аристократичну зневагу — це право ти собі присвоїв у порядку моральної компенсації за те, що не могло не зачіпати твого самолюбства — за невисокі оцінки в щоденнику. «А я сам не хочу вчитися!» — чи не це ти хотів довести, пропускаючи ще в школі заняття?

Про що ти мріяв тоді? Певно, тобі хотілося самостійності, можливості самому вирішувати своє життя. Ти прагнув самоутвердження. Але у чому і якими методами ти самоутверджувався?

В училищі, де ти тільки рахуєшся учнем (тому що практично перестав ходити на заняття) і куди тебе взяли у винятковому порядку, коли ти не прижився в іншому училищі (зв'яз, тобі пішли назустріч), мені розповідали про те, як одного разу ти приніс блискучу обкладинку од диска якогось західного ансамблю і показував усім як посвідчення своєї приналежності до кола якихось незвичайних людей, котрі знають «що є що». Своїх товаришів ти трактував як явну протилежність цим людям. Тобто, як висловився Максим з твоєї групи, ти почав «надто багато на себе брати»...

Однак мені не хотілося б, щоб ти сприйняв усе сказане вище як суцільне звинувачення. Тому що я не вважаю, що все це є лиш твоєї вина. Може, просто нікому було тобі вчасно підказати, не знайшлося поряд авторитетного справжнього товариша...

Давай спробуємо все-таки розібратися, чим ти живеш нині і яку роль обрав ти собі в житті. Адже недарма один з твоїх товаришів сказав, що коли він був з тобою в піонертаборі п'ять років тому, то ти був зовсім не таким. Мабуть, щось його вразило в тобі теперішньому...

Давня істина — людина починається зі ставлення до матері, до міста чи села, де народилася, до Вітчизни... Пригадай, що ти говорив у колі своїх однокурсників про рідне місто: в Кіровограді, мовляв, нема культури, тому, що тут 90 процентів жителів із села (до речі, звідки ти взяв, що «ті, хто живе в селі, некультурні?»). Себе ти, певно, зараховуєш до решти десяти процентів. Але, вибач, кого ти відносиш до культурних? Якщо тих, хто про людей судить по кількості модних етикеток на одязі та по наявності «модних» записів чи стереоапаратури, а сам не уміє її цвіяха забити, то чи не помиляєшся ти? Адже куль-

Антоніна КОРІНЬ

Відповідь колишньому землякові

«Чи ще живий наш дуб,
що над ставком?» —
Питає чоловік в листі з Канади.
Б'є в серце пам'ять, ніби молотком:
Покинув рід — злякався правди — зрадив.
Даремно, сер, вас сумнів обніма
в краю, що батьківщиною не став вам.
Дарма здається, що його нема. —
Той дуб і досі височить над ставом!
Недарма сум пульсує крізь конвєрт —
під дубом цим — і ваш життєвий ранок...

Вцілів той дуб в революційну
круговерть,
зарубцювавшись і воєнні рани.
Він вистояв, — норінням-бо тримався
за землю, що зростає з жолудятка.
На все життя він сином їй зостався, —
і це землі — найвища в світі дяна.
Його Вітчизни сонце золотить
і осявають мирні зорепади:
...з-під нього землю в торбу
не вмістять,
не вивезти в оті чужі нанади!

м. Кіровоград.

турність — це рівень освіченості й вихованості. Чим вищі вони, тим вища й культурність людини. Освіченість передбачає знання усіх тих багатств, що їх виробило людство, а вихованість — найперше повагу до людей, котрі живуть поряд. Ні, я не хочу сказати, що ти пікіого не поважав. Але за що ти поважав навколишніх, за рахунок чого добиваєшся поваги до самого себе? Я тобі скажу одверто: тільки не за вміння вірно дружити, бути скромним, наполегливо працювати або вчитися, жертвувати своїми інтересами заради інших...

Отже, ти вже майже дорослий. Що ти зробив для своїх товаришів, для своєї матері, котра тебе виростила без батька, для свого міста — щоб воно стало кращим? Якщо той самий Максим, твій однокурсник, який прийшов до вашого училища не з прихвоти, а за покликанням, вже не просто освоїв

професію кравця, але й встиг пошити для себе комбінезон, жилетку й костюм, для мами й сестри — плаття, тіткам — спідниці. Пошив тому, що хотів зробити їм приємно. І ще тому, що вміє. Ти б теж міг навчитися цьому. Але не зумів.

А тим часом тебе в групі поважали. Спочатку, щоправда, доки бачили тебе лише зовні — завжди охайно одягненого, підтягнутого, симпатичного з себе. Доки не зрозуміли, що в душі ти дещо інший. Мені б шире хотілося, аби тебе змусили задуматися такі висловлювання твоїх однокурсників: «Він в дружніх стосунках ненадійна людина... Олег може зрадити людину, якщо йому це вигідно... Або огудити несправедливо позачі... Всіх вважає нижчими за себе...».

Особливо вражає остання фраза. Бо — на якій підставі?

Антуан де Сент-Екзюпері писав: «Бути людиною — це значить відчувати, що ти за все відповідальний. Гордитися перемогою, котру здобули товариші. І знати, що, укладаючи камінь, допомагаєш будувати світ...». Мені здається, що якраз відповідальності тобі не вистачає пони що. Відповідальності перед матір'ю, яка хотіла б тебе бачити справжньою людиною. Відповідальності перед товаришами, які б хотіли мати в твоїй особі хорошого друга. Відповідальності перед суспільством, яке дбає про тебе (досить сказати, що рік навчання одного учня у вашому училищі обходиться країні в майже 700 карбованців). Відповідальності перед самим собою за свої вчинки і слова.

І коли ти прийшов до училища з тією сумкою із нашітими американським прапором, то як накажеш розцінювати твої слова: на зауваження викладача ти сказав: «А я підтримую політику Рейгана». Сказав безвідповідально — так, як звик жити до того. Аби «насолити» викладачеві і товаришам, які не почали одразу захоплюватися твоєю «суперною» сумкою. А потім, на комсомольських зборах, ти почав виправдовуватися, випрочкуватися, доводити, що мав на увазі зовсім не мілітаристську політику уряду США, а щось інше — високий рівень технічної оснащеності американської промисловості... І тобі повірили. Тому, що ні твої товариші, ні викладачі не можуть уявити, аби то, бі, п'ятнадцятилітньому, хотілося б війни, у якій горіли б міста, гинули б люди, у якій, можливо, загинув би й ти сам...

Пригадуєш, як ти, прийшовши з конкурсу зачісок у вашому училищі, сказав сусідці, що зайняв третє місце в професійному змаганні? Тоді ти промовчав, що виконував роль манекена, а зачіску робила тобі дівчина — майбутній перукар. І вийшло, що ти сказав не правду, а півправду, дуже схожу на брехню.

І ще одне хотів би я тобі сказати. Повір мені: люди, котрі живуть навколо, бажають тобі добра. Я не навчатиму зараз усіх тих, хто проявив небайдужість до твоєї долі, хто турбувався твоїм майбутнім — ти сам їх добре знаєш; робили вони це безкорисливо. Приглянься до них уважніше. Повчися у них. Спробуй зрозуміти, що краса людини визначається насамперед її душевними, моральними якостями. Бо люди — не манекени.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ,
журналіст.

Буржуазні націоналісти, що знайшли собі притулок на капіталістичних задвірках, люблять проливати крокодилячі сльози з приводу «занепаду» національного мистецтва на Україні. Та соціалістична дійсність спростовує їхні наклепи. [3 газет].

Дует, тріо, ансамбль...

ТОЙ ЗАДІ не прагав ані своїми розмірами, ані оздобленням. Нагадував звичайну класну кімнату, хіба що підвищення з одного краю, яке заміняло сцену, свідчило про його концертне призначення. Та коли зазвучали бандури, зал пібн аж побілішав і посвітлішав — його наповнила музика дивного неповторного тембру... А втім, це був звичайний звітний концерт учнів класу бандури Кіровоградської музичної школи №2, яким керує недавня випускниця відділення народних інструментів Кіровоградського музичного училища Катерина Волик. Того дня її вона сама теж грала й співала — у складі тріо разом з другокурсницею теоретичного підділу музичного училища, своєю колишньою ученицею Мариною Пендіур та п'ятикласницею музшколи № 2 Оксаною Конюх. А в самому кінці концерту заспівала й гарну сольну пісню:

Квітню закосичений,
Місяць — квітничок,
Вишні, мені, квітню,
Цвітом рушничок.
Ти веселим променем
Виший зелен-гай,
Синіми барвінками
Поле привітай.

Коли ми згодом захотіли подякувати дівчатам за чудові пісні, то виявилося, що серед них є і їхній автор: музику до шойно цитованої «Квітненої пісеньки» на слова Миколи Сингаївського, так само як і іншої — «Гуси-гусоньки» на слова Катерини Гнатенко, яку виконувало тріо, написала Марина Пендіур. Того дня грав і ансамбль юних бандуристів, були і їхні сольні виступи...

А ДЕ ДАВАТИ перенесемося в часі на шість років, у 1979-й. Саме тоді зі Звенигородни, із краю невеликого Роб. зоря, приїхала вступати до Кіровоградського музичного училища юна бандуристка К. Волик. Вона та дві інші шастівниці — Наталка Нижник з Ульяновки та Наталка Чопов-

ська з Тетіїва, що на Київщині, й стали першими учнями шойно відкритого класу бандури. А що Катя вже тоді непогано оволоділа інструментом, то за рекомендацією викладача класу бандури Н. В. Ліпєрт вже з перших років навчання в училищі вона почала навчати гри на старовинному інструменті дітей в другій музичній школі.

Тоді ж, якраз на день народження Ніни Володимирівни, вони із Наталкою Нижник і заспівали вперше дуетом: в секреті од усіх підготували дві пісні: «Ти до мене не ходи» та «Смуглянка». А що викладачка їх похвалила — та її було за що, — то звідтоді почали співати дуетом, — адебільшого жартівливих та ліричних пісень. Їх почали запрошувати виступати на підприємства обласного центру, не раз бували і в сільських клубах області.

Зараз Наталка вже навчає гри на бандурі хлопчиків та дівчаток рідної Ульяновки, а Катерина, закінчивши училище, лишилася викладати в музичній школі № 2 обласного центру. В обох них тепер є багато своїх учнів, які вже мають неабиякі успіхи в оволодінні мистецтвом гри на бандурі.

...Коли Катя лишилася одна, без подружки, то вирішила організувати тріо. Спочатку працювала разом зі своїми ученицями Оксаною Конюх та Олеєю Шевченко, а цього року вже замість Олі виступає з ними Марина Пендіур.

З ДАВНІХ-ДАВЕН на Україні шанують кобзу та її молодшу посестру — бандуру. Помітний слід в історії українського народу лишили й народні співці-кобзарі.

Так, кобзарі були пам'яттю народу, співцями його слави, розрадинками його у горі та панській неволі... І не забувається давнє мистецтво, як не вмирає пам'ять народна. Воно ще більше розквітло при соціалізмі, набуло нових рис, збагатилось завдяки культурному обмінові українського народу з великим російським народом, з іншими народами нашої неосянної Батьківщини. Недарма першу свою композицію, яку написала для бандури, Марина Пендіур назвала «Естонською полькою». А третьокласниця класу бандури музшколи № 2 Аля Тіора, правнучка знаменитого композитора Станіслава Людкевича, з успіхом грає на шкільних концертах п'єсу свого прадіда «Старовинні пісні», перекладену для

бандури у наш час М. Гвоздьом. До речі, Аля Тіора разом з другокурсницею музшколи Наталкою Дупліною складають дует бандуристок, який часто і з успіхом виступає на звітних концертах школи, під час музичних свят...

С. ПЕТРЕНКО.

На знімку: співає тріо бандуристок у складі М. ПЕНДІУР, К. ВОЛИК та О. КОНЮХ.

Фото В. ГРИБА.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС.
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділів комсомольського життя — 2-46-57; листів і масової роботи — 2-45-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-45-35; оголошень — 2-56-65; коректорської — 1-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.